

Звук «Л»

Автоматизація звука «Л»

■ в словах:

лава, ланцюг, лампа, лапа, лайка, лак, ластівка, лань, лама, лелека, лебідь, лезо, лев, лимон, лижі, лин, липа, листоноша, листи, лобода, лоза, лоша, ложка, лом, лопата, лось, локон, лото, луг, лунка, луска, лук, палатка, акула, салат, школа, халат, балалайка, поле, олень, колесо, телефон, палець, тюлень, молоток, волосся, долото, тепловоз, калощі, пілосос, соловей, велосипед, молоко, мило, калина, вулик, малина, колиска, ялинки, столик, килим, метелик, яблуко, голуб, полуниці, жолуді, тулуб, пенал, вокзал, осел, дятел, котел, віл, футбол, гілка, білка, булка, голка, клас, клен, клей, клоун, клумба, баклажан, мотоцикл, клубок, плащ, плов, слон, словник, слива, масло, літак, ліжко, Ліда, ліс, людина, Люба, Люда, лялька, лящ, теля, квасоля, чапля, зозуля, калюжа, салют, льотчик, сіль, вчитель, вихователь, льон.

■ в чистомовках:

Лин, лин, лин – плаває лин.
Лом, лом, лом – лежить лом.
Лон, лон – жовтий лимон.
Лоша, лоша – бігає лоша.
Лоша, лоша – їде листоноша.
Лата, лата – стоїть лопата.
Латка, латка, латка – біла палатка.
Лат, лат, лат – смажений салат.
Ола, ола, ола – нова школа.
Лат, лат, лат – чистий халат.
Ула, ула, ула – хижа акула.
Айка, айка, айка – співуча балалайка.
Поле, поле, поле – я бачу зелене поле.
Лень, лень, лень – лежить тюлень.
Лон, лон, лон – стоїть телефон.
Лина, лина, лина – поспіла калина.

Лина, лина, лина – солодка калина.
Линки, линки, линки – зелені ялинки.
Лиска, лиска, лиска – стоїть колиска.
Илим, илим – лежить килим.
Елик, елик – летить метелик.
Лиця,лиця – книжкова полиця.
Улиця, улиця – велика вулиця.
Улик, улик – гуляє кулик.
Лина, лина – вузька щілина.
Ниці, ниці – я їла полуниці.
Олуді, олуді – ось жолуді.
Лолуб, лолуб – летить голуб.
Яблуко, яблуко – спіле яблуко.
Лушки, лушки – їли галушки.
Улуб, улуб – чоловічий тулуб.
Ал, ал, ал – їдемо на вокзал.
Ал, ал, ал – на столі пенал.
Ел, ел, ел – пасеться осел.
Ел, ел, ел – їсть сіно козел.
Ел, ел, ел – налили воду у котел.
Зал, зал – новий вокзал.
Нал, нал – це пенал.
Сел, сел. – впертий осел.
Зел, зел – прудкий козел.
Тел, тел – великий котел.
Іл, іл, іл – тягне воза віл.
Ілка, ілка – липова гілка.
Ілка, ілка – плигає білка.
Іл, іл, іл – стоїть новий стіл.
Бол, бол – ось футбол.
Окіл, окіл – хижий сокіл.
Лящ, лящ, лящ – на гачку лящ.
Яльку, яльку – я люблю ляльку.
Ля, ля, ля – бігає теля.
Апля, апля – жабу ловить чапля.
Соля, соля, соля – у супі квасоля.
Теля, теля, теля – побілена стеля.
Зуля, зуля, зуля – кує зозуля.
Буля, буля, буля – зелена цибуля.
Алянки, алянки – теплі валянки.
Лявина, лявина – у лісі галявина.
Лівці, лівці, лівці – лежать олівці.
Люх, люх, люх – на голові капелюх.
Лют, лют, лют – святковий капелюх.
Люжа, люжа, люжа – після дощу калюжа.

в реченні:

Коло лави липа. Лампа стояла на столі. Лайка літала у космос. У ларьку є лак. Ланцюг лежить на лаві. У лева великі лапи. Лак блищить на нігтях. В овочевий суп поклали зелену лободу. Лоша бігає по полю. Олена плете кошик з лози. Ложку поклали на стіл. Оленка показала великий палець. Тюлень лежить на льоду. Зелене поле навесні – буде хліб восени. Олені їдять ягель. Наталка склала у пенал олівці. Ми поїхали на вокзал і купили білети до Ялти. Дятел шукає комах на липі. Осел упертий, але дуже сильний. Мила записала у блокнот пісню. Близнюки їли свіжі бублики. Олексію подобається, як звучить флейта. Фламінго живуть біля води. Навколо будинку розквітли флокси. Ліля намалювала білі лілії. Галя і Оля люблять гуляти на льоду. Льоня і Люда купили кульки. Люди заходять у ліфт. На полі синіє льон і літають метелики. Поля і Галя малюють пальму. Валя злякалася хурделиці і не пішла гуляти. У лісі діти знайшли конвалії. Люда взяла улюблену книжку в бібліотеці. Льоня намалював олівцями зозулю. У залу бібліотеки занесли нові меблі. Біля футбольного поля стояли вболівальники.

в приказках та прислів'ях:

Яка яблунька, такі і яблука.
Не хвались, а вчись.
Словами туди і сюди, а ділом нікуди.
Слово до слова – складеться мова.
Золото і крізь пилюку блищить.
Де багато слів, там мало діла.
Шабля ранить тіло, а слово душу.
І заєць тоді сміливий, коли лев у клітці.
Хто шелесту боїться, той хай по листю не ходить.
У лиху годину визнаєш вірну людину.
Не хвали себе сам, хай люди похвалять.
Маленька праця краща за велике неробство.
Без діла слабше сила.
Добре діло утіха, коли ділу не поміха.
Хто сміливий, той і цілий.
Невеликий соловей, а голосок золотий.
Сміливим відвага володіє.
Лінивого й ноги не носять.
Сміливого куля боїться, сміливого багнет не візьме.

 в скоромовках:

У лісі лис, у селі млин.

Біг до хати лісом лис,
шелестів над лисом ліс.

У липи липова квітка,
У липи липові листки.
Цілюща липова квітка,
І липкі липові листки.

Болонка пила з колонки,
Колонка поїла болонку.

Стояла колонка – упала колонка,
Знов постояла – та знову упала.

Ле-ле-ле, ле-ле-ле,
Білий човник пливе.
Ла-ла-ла, ла-ла-ла,
Миля в човнику пливла.
Ло-ло-ло, ло-ло-ло,
Ось для білочки дупло.
Лу-лу-лу, лу-лу-лу,
Радіє Милочка теплу.
Ли-ли-ли, ли-ли-ли,
Пісні Милочки чутні.

Миля в мами взяла мило,
миля милом Маню миля.

Килимом зеленим зазеленіли озимі.

Жолуді пожовтіли і стали золотими.

Міняй бики на воли, аби дома не були.

Стоїть палка, на палці галка.

Від тупоту копит пил полем летить.

Схопив Клим клин, почав Клим клином клин вибивати.

Летіла лелека, заклекотіла до лелеченят.

 у віршах:

«Вишеньки»

Вийшли ми з лопатами,
Почали копати ми,
В ямку воду лили,
Вишеньку садили.

«Метелик»

Я біжу, біжу по гаю, я метелика впіймаю.
А метелик не схотів – геть від мене полетів.
Полетів він на ліжок, заховався між квіток.
Я іду, іду, іду і метелика знайду.

«Про Милу і мило»

Мила милитись не вмiла.
Мила мило з ніг не змила.
Мама милила умiло,
Мама з Мили змила мило.

«Маленька Оленка»

Я навчився умиватись, одягатись, умиватись,
А Оленка ще мала – її мама одягла.
Я з Оленкою гуляю, ні за що її не лаю,
Бо вона iще мала – лиш ходити почала.

«Лижі»

Дiвчинка Мила лижi вдягла,
Лижi великi, а Мила мала.
Мила на лижах стоїть несміливо:
Хилиться, хилиться, хилиться вліво.
Лижі поїхали, Милочка: «Ах!»
Якби не палиці, було би бах!

«Впав сніг»

Ой у лісі лист зiв'яв!
Білий сніг у лісі впав –
На дубочки молоденькі,
На ялинки зелененькі.
Біло-біло в лісі стало –
Так багато снігу впало!

«А вже тепло»

А вже тепло-тепло, зникли холода.
Кличуть нас до себе сонце і вода.

«Льон»

Зелен, зелен льон у полі.
Буде лялі з льону льоля.
Білим, білим білована,
Мов лілея мальована.

«Кульбаби»

На леваду я пішла б,
Ціла купа там кульбаб.
Ніби сонечка малі
Посідали на землі.

«Літак»

Лелека ластівку питає:
- Хто вище всіх птахів літає?
- Літають люди вище всіх
На літаках своїх легких!

«Білочка»

Сидить білочка в дуплі
В тихому затишку
І читає білченяті
З малюнками книжку.

«Зайка»

Зайку кинула хазяйка –
Під дощем лишився зайка.
З лавки злізти він не зміг,
Змок від голови до ніг.

«Літак»

Збудували літак ми,
Полетіли над лісами,
Полетіли над лісами,
Й повернулися до мами!

«Сніжинка»

Я бачу: сніжинка упала на скло
І певно на ньому відчула тепло,
Бо тануть помалу вона почала
Від неї краплинка води потекла.
Та поки сніжинка жила на вікні
Її змалювати вдалося мені,
Хороший малюнок, та краще була
Сніжинка на сріблі віконного скла.

в тексті:

Лисиця та козел

Казка

Бігла лисиця, задивилась і впала у колодязь. Води у колодязі було мало, але вискочити не можна.

- Чому ти там, лисичко, сидиш? – дивується козел.
- Відпочиваю, - відповідає лисиця. – Там душно, а тут затишно.

Водиця холодна – пий скільки хочеш.

- А вода смачна? – запитує козел.
- Смачна, чиста, холодна, - відповідає лисиця. – Плигай сюди, тут нам не буде тісно.

Плигнув козел у колодязь, мало лисицю не задавив. Скочила лисиця козлові на спину, зі спини на голову й геть із колодязя! Довго козел сидів у колодязі. Мало не загинув від голоду. Ледве його люди знайшли та витягли.

Лелеки

Лелеки злетіли, швидко піднялися до пташиного кола і відлетіли за село. Минуло кілька днів, а лелеки не з'являлися. Самотнє лелеченя сиділо в гнізді. Воно було голодне і засмучене. Та ось на гніздо впала стомлена лелека. Цілий день вона носила лелеченяті в гніздо їжу і ночувати з ним залишилася. На світанку з жалібним клекотом вона знялася з гнізда і полетіла на південь. Лелеченя залишилось одне. Чекало на маму. Але вона більше не з'явилася.

І тоді я поліз на дуба, дістав з гнізда лелеченя. Воно було калікою, тому і не могло літати. Я відніс його до школи. Зараз воно живе у живому куточку. Його годують і доглядають.

Олесь і гуси

Влітку Олесь поїхав у гості до бабусі. Бабуся жила у селі. Якось Олесь вийшов і побачив гусей з гусенятами. Вони весело гелготали: «Га-га-га». Олесь взяв лозинку і почав ганяти гусей. Гуси повитягали шиї і кинулися на Олеся. Гуси вже не гелготали, а шипіли: «Ш-ш-ш». Олесь злякався, кинув лозину і хотів втекти, але не встиг. Гуси на нього налетіли. Вони боляче щипали Олеся. Так йому дісталося за пустощі.